

deres eget Jordbrug; de drive den da saalange de kunne, og de, der bortleie Lodderne, have ingen Forstand paa, hvorledes det gaaer. Det er jo fuldkommen vist, at saadanne Folk ikke kunne forstaae, hvorledes den, som leier Lodden, fuldkommen kan udbydse Jorden. Den hele Bestemmelse er altsaa truffen, for at de kunne blive ved at hange ved Stederne; det kan jo heller ikke godt lade sig gjøre, at de blive stille derfra; thi de, der sælge dem, kunne ikke faae synderligt for dem, da denne Byrde hviler derpaa, og det jo er klart, at baade Sælger og Kjøber tabe ved, at Jorden omsettes, saa jeg seer heller ikke Andet, end at man burde lade et saadant Vaand blive løst, som ikke kan Andet end have skadelige Følger. Dertil kommer nu, at vel enkelte Stykker gaae fra Stederne, men det skeer da ved en Kjøbecontract, eller ved et Skjøde, som ikke bliver thingløst, eller paa anden Maade, som man bedst kan gjøre det, imellem Mand og Mand, uden at der dog have juridisk Adkomst dertil, for dog endelig ikke at komme ind paa at begynde denne Afgift; thi naar man først har begyndt den, saa voxer den af sig selv, og derfor passer man saare nøie paa, at den ikke bliver begyndt. Den, der har at svare denne Afgift er altsaa kun den, der absolut skal pantsætte den hele Lod, uagtet en saadan Lod ikke vel er stiftet til at pantsættes, idet Ingen gjerne vil laane i den, da den faaer større og større Byrder; men det er altsaa kun dem, der ere nødsagede til at lade thingløse Skjøde, som maae betale Bygafgift, og ikke Andre. Derfor synes jeg dog, at denne unaturlige Byrde, som har saa unaturlige Følger, ikke burde bibeholdes, og det er derfor, jeg vil anbefale Forslaget til Thinget, for om det ikke kunde lade sig gjøre, netop ved denne Leilighed at sige det til, da det synes, at det klinger saa smukt, naar det hedder, at Sammenlægning og Udskyfning af udskiftede Kjøbstad-jorder er aldeles fri, — naar man kun ikke i samme Dieblisk maa tænke, at det er en besynderlig Frihed, hvorved der aarlig kan blive svaret en Tonde Byg af hver Tonde Land, der undertiden ligger saa langt fra Stedet, at den ikke engang er denne Tonde Byg værd.

Bregendahl: Jeg vil ikke nægte den

sidste ærede Taler, at det er meget smukt, naar det kunde komme til at hedde, at Udskyfning og Sammenlægning var aldeles fri, og at denne Sætning ikke vil være fuldkommen sand eller svare til Forholdet, naar det af ham stillede Ændringsforslag ikke gaaer igjennem. Men jeg kan dog ikke andet end ansee det for meget betænkeligt, at vedtage dette Ændringsforslag ved denne Lov. Det er et temmelig forviklet Forhold med disse Kjøbstad-jorder, der saaledes ere belagte med Afgifter efter Forordningen af 18de October 1811, men der er dog imidlertid en meget væsentlig Omstændighed ved dette Forhold, som jeg troer den sidste ærede Taler har overseet; det er nemlig det, at denne Afgift ikke kan ansees for at være aldeles vilkaarlig paalagt, men den har egentlig sin Rod deri, at den kun træffer de Kjøbstad-jorder, der være en egentlig Communeieendom, men som fra at være en saadan Communeieendom, hvilket viste sig derved, at de dreves i Fællig og i Almindelighed kun benyttedes mod Erlæggelse af en Leieafgift til Kjøbstadkassen, gik over til at blive udskiftede til de enkelte Grundeiere. De forandrede deres Character og gik over til at blive en aldeles privat Eiendom; Udskiftningen maatte jo nu vel være til Fordeel for Jordens Opdyrkning, men paa den anden Side vilde Kommunen selv, og altsaa Communnens fremtidige Beboere, derved miste den Fordeel, som Kommunen tidligere havde havt ved at have denne Eiendom. Jeg troer, at det er i denne Betragtning, man maa søge den væsentligste Rod til den Afgift, som blev paalagt ved Forordningen af 18de October 1811, og jeg troer derfor ikke, at det er rigtigt eller klogt blot ved en enkelt Beslutning uden nærmere Overveielse af det samlede communale Besatningsforhold i Kjøbstaderne og uden nærmere Overveielse af og Indtrængen i det egentlige Eiendomsforhold, hvori Kjøbstaderne som Communer staae til disse Jorder, at gaae hen og udplette disse Bestemmelser. Jeg skulde derhos ogsaa troe, at da Vedtagelsen af Udvalgets Forslag, som ogsaa gaaer ud paa, at Udskyfning af Kjøbstad-jorder skal være aldeles fri, let kunde lede til den Misforstaaelse, at det, naar det blev vedtaget saaledes som Udvalget har foreslaaet, tillige indbefattede Ophævelse af